

GROENLINKS/PROGRESSIEF EDE

Bewust, Bewogen en Bevlogen

Verkiezingsprogramma 2014-2018

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
GROEN	6
<i>Natuur</i>	6
<i>Dierenwelzijn</i>	8
<i>Duurzaam ondernemen</i>	10
<i>Streekproducten</i>	12
<i>Duurzame mobiliteit</i>	14
<i>Duurzaam wonen</i>	16
LINKS	18
<i>Werk en inkomen</i>	18
<i>Onderwijs en Jeugd</i>	20
<i>Cultuur en Sport</i>	22
<i>Zelfstandig in eigen omgeving</i>	24
<i>Veiligheid</i>	26
PROGRESSIEF	28
<i>Burgerparticipatie</i>	28
<i>Diversiteit en Integratie</i>	30

INLEIDING

Dit is het verkiezingsprogramma van GroenLinks/Progressief Ede voor de periode 2014-2018.

In dit eerste hoofdstuk vertellen we onze visie op hoofdlijnen.

Daarna volgen 13 hoofdstukken voor de verschillende thema's die wij belangrijk vinden.

Voor elk thema geven we een algemeen doel en concrete voorbeelden van maatregelen waarmee onze doelen bereikt kunnen worden. Iedereen die met deze voorbeelden aan de slag gaat zullen wij van harte steunen. Maar ook als burgers of bedrijven met innovatieve oplossingen komen die bij onze visie passen maar die bij het schrijven van dit document nog niet bekend waren, kunnen zij op onze steun rekenen. Het belangrijkste is dat we met zijn allen de doelen naderbij brengen.

VISIE

GroenLinks / Progressief Ede (GL/PE) heeft tot nu toe in de oppositie gezeten. Met kennis van zaken en scherpe vragen volgen en controleren wij het gemeentelijke beleid. Maar we hebben ook zelf een duidelijke visie op hoe het anders kan.

Ede is een mooie en prettige plek om te wonen, te werken en te recreëren. Dit willen we graag zo houden en waar mogelijk verbeteren, zodat het ook in de toekomst een aantrekkelijke en gezonde omgeving blijft. De komende jaren vormen daarbij een extra uitdaging vanwege de ingrijpende veranderingen die op ons afkomen:

Door de toenemende vergrijzing zal de beroepsbevolking afnemen.

De gemeente krijgt extra zorg- en begeleidingstaken op het gebied van de jeugd, ouderen, chronische zieken en (arbeids)participatie en er zullen naar verwachting nog meer bezuinigingsronden volgen.

Kortom: Er moet veel gebeuren met minder middelen.

Bovendien spelen er wereldwijd meerdere crises tegelijk: financieel, werk, grondstoffen, energiebronnen, water, klimaat, afval, relatie burger- overheid. Op de oude voet doorgaan is niet productief. Het is de hoogste tijd voor een omslag in denken en doen.

Van ego- denken naar eco- denken: alles hangt met elkaar samen, we zijn deel van een geheel.

Hoe maken we in deze turbulente tijden de juiste keuzes en bewaken we de balans tussen mens en milieu?

Kernwaarden van GL/PE zijn:

Zuinig zijn op wat we hebben. Respectvol omgaan met elkaar en met de omgeving.

Geen verspilling van geld, grondstoffen, natuur en menselijk kapitaal.

Geld is niet de belangrijkste drijfveer bij besluiten. Belangrijker is kwaliteit en toekomstbestendigheid.

Behouden wat goed is en vernieuwen waar nodig. Passend bij het karakter van Ede.

Samenhang in beleid. Samenhang tussen mensen.

Ons verkiezingsprogramma steunt op drie pijlers:

GROEN: Natuur en milieu: natuurbeheer, dierenwelzijn, biodiversiteit, omgaan met grondstoffen en met energie en water, zelfvoorzienend.

LINKS: Sociaal: samenleven, aandacht en interesse voor elkaar, werk, zorg, onderwijs, zelfredzaamheid, duurzame economie.

PROGRESSIEF: Vernieuwend: investeren in mensen met nieuwe ideeën, burgers krijgen meer invloed, bestuurlijke verandering, open democratie, diversiteit, integratie

GROEN

Het leven op aarde is afhankelijk van een duurzaam natuur -en milieubeleid. De variëteit aan planten, dieren en andere levensvormen is haast oneindig. Deze enorme biodiversiteit is een basisvoorwaarde voor het voortbestaan en moet dus zo min mogelijk verstoord worden.

We willen geen verspillende en vervuilende economie, maar een economie die duurzaam is.

Geen maximale materiële welvaart, maar meer welzijn.

Zowel voor mensen die nu en hier leven als voor generaties na ons en mensen elders op de wereld.

Hiermee geven we nadrukkelijk invulling aan onze taak als rentmeester.

Alles wat we eten, dragen, gebruiken en bouwen heeft invloed op het milieu en onze omgeving. De kunst is om onze 'ecologische voetafdruk' zo klein mogelijk te houden en toch comfortabel en plezierig te leven. Het ideaal is om (als gemeente, regio) zelfvoorzienend te worden op het gebied van afvalverwerking, energie en water.

Natuur

De natuur en een groene omgeving hebben een bewezen positief effect op lichaam en geest.

Vrijwel iedereen knapt (bewust of onbewust) op van een dagje buiten of van de aanblik van een prachtige boom of een onverwachte ontmoeting met een wild dier.

Kennis van flora en fauna is voorwaarde om het op waarde te schatten en om er verstandig mee om te kunnen gaan.

Concreet willen wij:

- Een wethouder met de portefeuille natuur, milieu en duurzaamheid.
- Natuur- en milieueducatie in het onderwijs en in buurthuizen. Zie: Onderwijs
- Stage plekken waar verantwoordelijkheid voor mens, dier en milieu centraal staat.
- Nauwe en constructieve samenwerking met natuurorganisaties.
- Een heldere, samenhangende gemeentelijke visie op bomen- en groenbeleid.
De natuur krijgt meer ruimte en er wordt aangesloten op bestaande groenstructuren en de Ecologische Hoofd Structuur (EHS).
- Niet ongericht vergunningsvrij kappen; ook niet door gemeente zelf!
- Natuurvriendelijk beleid en duurzame beheersmethoden. Geen gif bij onkruidbestrijding.
Doelmatig inzetten van gemeentelijke bladblazers en veegwagens.
- Buurtbewoners betrekken bij inrichting, aanleg en onderhoud van het groen.
- Meer groene daken, daktuinen en pluktuinen. Fruit- en notenbomen als gemeentelijk groen.
- Bloem- en kruidenrijke zones ('vlinderlinten').
- Meer bijenkasten en nestgelegenheid voor vogels en vleermuizen.
- Boeren en natuurverenigingen inzetten voor natuurbescherming en landschapsbeheer..
- De Ginkelse hei moet zoveel mogelijk donker en open blijven.
- Behouden van de schaapskudden op de hei. Zij bieden natuurlijke begrazing, biodiversiteit en bovendien een prachtig plaatje.

Dierenwelzijn

Dieren hebben recht op een goed leven. Zij zijn daarvoor afhankelijk van ons. In ruil daarvoor bieden ze ons plezier, hulp, gezelschap en voedsel. Dieren dienen op de beleidsagenda van de gemeente te staan.

Concreet willen wij:

- Dierenwelzijn heeft een vaste plek in rampenplannen en bij overig beleid.
- Actieve controle op dierenwelzijn en naleving van wetgeving en regels.
- Ondersteunen van biologische en diervriendelijke tuinders en boeren.
- Geen (grootschalige) veehouderij (koeien, varkens, kippenboerderijen) waarbij dierenwelzijn in het geding is.
- Bevorderen van koeien in de wei met voldoende schaduwgevende bomen en toegang tot water.
- Kinderen leren omgaan met dieren(welzijn). Optimaal benutten van de educatieve functie van kinderboerderijen.

Duurzaam ondernemen

Duurzame bedrijfsvoering betekent zorgvuldig omgaan met grondstoffen en afvalstoffen door een lager verbruik en een verantwoorde verwerking. Het betekent ook een doordachte financiële bedrijfsvoering en een respectvolle omgang met het zgn. menselijke kapitaal: de werknemers. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), met zorg voor mens en milieu!

Concreet willen wij:

- Bedrijven stimuleren en faciliteren om duurzaam (samen) te werken; om te leren van elkaar en kosten te drukken.
- Investeren in de toekomst van de regio door lokale mensen in dienst te nemen of stageplekken te bieden.
- Meer opleidingsbedrijven.
- Bedrijventerreinen worden optimaal benut en zijn duurzaam ingericht.
- Ondersteunen van initiatieven op gebied van duurzaamheid.
- Kleinschalige ondernemingen in woonbuurten.
- Energiebesparing stimuleren en ondersteunen.
- Voedselverspilling tegengaan. Overschot zoveel mogelijk naar de mensen die het goed kunnen gebruiken.
- Minder plastic (zakken), batterijen, blikjes en meer afvalscheiding.
- Vergroten hergebruik van goederen en afval (kringloop, ruilen, recycling, reparatie).
- Bevorderen van duurzaam toerisme /eco- toerisme; behoud van natuur en cultuur staat centraal.
- Zonnepanelen op openbare gebouwen, stallen, bedrijven en woningen.
- Strengere controle op luchtkwaliteit, uitstoot broeikasgassen en CO₂, vervoer gevaarlijke stoffen (via spoor en weg) en op verwerking van schadelijk afval (asfalt, asbest).
- Een levendig en aantrekkelijk centrum. Diversiteit in het winkel- en horeca aanbod. Openstelling op zondag is bespreekbaar en mogelijk. Aandacht voor leefbaar versus levendig!
- Energie en nutriënten uit afvalwater, mest en urine (mestoverschot, openbare toiletten) benutten
- Centrale vuurwerkshow(s) met Oud&Nieuw in centrum van Ede en in buitendorpen.

Streekproducten

Met voedsel ga je bewust om. Het is belangrijk om te weten waar en hoe producten zijn gemaakt, hoe ze vervoerd worden en wat de eventuele belasting is voor het milieu. We kiezen zoveel mogelijk voor die producten die dichtbij geproduceerd zijn. Onnodige vervuiling wordt zo voorkomen en lokale producenten hebben een goede bron van inkomsten. De werkgelegenheid in de regio wordt bevorderd. Controle op kwaliteit en productieproces zijn beter uit te voeren door lokale overheid en consument.

Concreet willen wij:

- Naast Food Valley een gemeentelijke visie op de lokale voedselketen.
- Biologisch, diervriendelijk, eerlijk en lokaal geproduceerd moeten ons aankoopgedrag bepalen.
- De status van 'Fair Trade gemeente' en 'Hoofdstad van de Smaak' waarmaken.
- Geen grootschalige bio-industrie maar kleinschalige voedselindustrie dichtbij huis.
- Huis- en boerderij verkoop van voedsel eenvoudiger maken.
- Een keurmerk voor (lokale) streekproducten.
- Wekelijkse streekmarkt met eerlijke en biologische streekproducten.
- Routekaart Ede Gezond en Goedkoop.
- Biologische picknicks op de hei.
- Toenemend ruimte voor stadsboerderijen.
- Meer moestuinen (op buurtniveau).

Duurzame mobiliteit

Om de klimaatdoelen te halen moet de CO₂- en fijn stof uitstoot door o.a. autoverkeer flink naar beneden.

Wij willen, zowel in het centrum/bebouwde kom als in de buitengebieden meer ruimte voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. Mensen die niet goed ter been zijn moeten zich zelfstandig en vrij kunnen verplaatsen.

Concreet willen wij:

Fiets en voetganger

- Veilige en logische wandel -looproutes in bebouwde kom en buitengebieden.
- Veilige, logische en snelle fietsroutes die wijken en dorpen met elkaar verbinden.
Een fiets -circulatieplan met gescheiden stromen voor fiets, scooter en bromfiets ter bevordering van de veiligheid.
- Fietspaden verbreden en onderhoud aan fietspaden prioriteit geven.
- Donkere fietspaden beter verlichten, bijv. met Glowing Lines.
- Minimaal twee oversteekmogelijkheden/tunnels voor fietsers in Westelijke Spoorzone.
- Sociaal en fysiek veilige fietstunnels, dus géén onoverzichtelijke haakse hoeken.
- Meer (bewaakte) fietsplekken op stations.
- Gratis watertappunten langs wandel- en fietsroutes en op dorpspleinen.
- Faciliteren van elektrisch (auto en fiets) vervoer; aanleggen van een fijnmazig net van laadpunten.

Openbaar Vervoer

- Betaalbaar, goed en toegankelijk (aanvullend) OV: ruimere begin -en eindtijden, uitbreiding frequenties, logische locatie van haltes etc.
Afstemming met bewoners en (potentiële)gebruikers.
- Realiseren van P+R knooppunten tussen autoverkeer buiten de stadskern en OV.

Auto

- Autoverkeer voornamelijk via de hoofdwegen.
- Tegengaan van woon –werk- vervoer kilometers met de auto; stimuleren van thuiswerken, ook bij de gemeente zelf.
- Geen nieuwe vierbaanswegen door de bebouwde kom (bijv. de Parklaan).
- Spoorovergangen open houden zolang er geen goede alternatieven (o.a. tunnels) zijn.
- Deelauto promoten (bijv. door hiervoor parkeerplaatsen te reserveren).
- Plannen rondom de Parkweg snel uitvoeren om overlast en achteruitgang van de buurt te beperken.

Duurzaam wonen

Nieuwbouwprojecten zijn er om aan de werkelijk woningbehoefte tegemoet te komen, niet om projectontwikkelaars of de gemeente aan inkomsten te helpen. Dus, bouwen met mate en naar de behoefte van de mensen. Geen nieuwbouw als renoveren een reële optie is. Zuinig zijn op beeldbepalende gebouwen omdat we in Ede al veel zijn kwijtgeraakt. Nieuwbouw goed inpassen in de bestaande omgeving.

We moeten streven naar zelfvoorziening op het gebied van energie. Op deze manier worden we minder afhankelijk van andere partijen en van externe bronnen en krijgen we de kosten meer in de hand. Fossiele brandstoffen raken op en hun afvalproducten zijn bovendien slecht voor de omgeving en het klimaat. Iedereen kan comfortabel en energiezuinig wonen

Concreet willen wij:

Bouwen

- Meer sociale en duurzame woningbouw en huurwoningen; hiervoor lagere grondprijzen hanteren.
- Sociale cohesie, identiteit en levendigheid in wijken en dorpen behouden en versterken; voorzieningen als winkels en scholen op niveau houden.
- Samenhangend groen- en parkeerbeleid (met name voor oude wijken en wijken met hoogbouw).
- Plekken toewijzen voor experimentele, vernieuwende en duurzame woningbouw.
- Stimuleren dat mensen, woningbouwcorporaties, huurders, lokale aannemers, samen een woning bouwen.
- Nieuwe woonvormen mogelijk maken; groepswonen, leeftijdbestendig wonen, gescheiden ouder- en kangoeroe- woningen.
- Ondernemers en bewoners meer betrekken bij ontwerpen, planning en aanbesteding.
- Website www.edemooi.nl starten voor reacties over mooie/lelijke bouw in Ede.
- Hergebruik van leegstaande winkels/ gebouwen voor wonen, werkplaats, bedrijf. Met name jonge starters of zzp-ers kunnen zo op weg geholpen worden.
- Voorkomen dat projectontwikkelaars in toenemende mate ongewenste invloed hebben op woningmarkt en huurprijzen. Strengere eisen stellen bij gunning van projecten.
- Bouwterreinen zoals Kazerneterreinen open en laag bebouwen, met behoud van monumenten en groene uitstraling.

Energie

- Energieneutrale huizen / huizen met energielabel A++ stimuleren (zowel nieuwbouw als bestaand).
- Duurzaamheidscriteria stellen voor bouwplannen; GPR niveau minimaal 8.
- Slecht geïsoleerde huurwoningen opknappen in samenwerking met huurders en corporaties .
- Vergroten gebruik van alternatieve energiebronnen zoals zon en wind., ook in de sociale woningbouw!
- Uitbreiden van warmtenetten.
- Lokale energiecoöperaties ondersteunen.
- Meer energiebesparing: voorlichting intensiveren over energie- en watergebruik. Hierbij extra aandacht voor achterstandsgezinnen en de mogelijkheid om kosten te besparen.
- Energieloket in de stadswinkel.
- Zoveel mogelijk afkoppelen van regenwater; gescheiden rioolsystemen.
- Geen schalie- en steenkoolgasboringen!

HUISVERKOOP
ZORGBOERDERIJ
MAKANDRA

GEOPEND

vanaf 1 mei:

MA t/m VR 10.00 - 12.15 u

WO mid 13.30 - 14.45 u

ZA 10.00 - 12.30 u

BIOLOGISCH

GROENTEN &
FRUIT

LINKS

Succes hebben in het leven is niet alleen onze eigen verdienste maar ook het resultaat van opvoeding, omgeving, aangeboren eigenschappen en een dosis geluk. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om mensen met minder goede startposities vooruit te helpen.

Voorop staat dat mensen zelf de regie hebben en nemen over hun eigen leven. De overheid ziet erop toe en helpt waar nodig.

De gemeentelijke instrumenten als minimabeleid, armoedebestrijding, sociale woningbouw, participatiewet, WMO, centra voor Jeugd&Gezin worden optimaal ingezet om de positie van de zwakste groepen te verbeteren en, waar mogelijk, gelijke kansen te creëren.

Om iedereen naar behoefte te kunnen steunen is het belangrijk dat er veel keuze is uit aanbieders van zorg en begeleiding.

Werk en inkomen

Met werk wordt inkomen gegenereerd, maar het is ook een belangrijke bron van sociale contacten en zingeving. Met een teruglopende werkgelegenheid, hebben verschillende groepen het lastig op de arbeidsmarkt. Jongeren die nog niet eens zijn begonnen maar ook in toenemende mate ouderen die nog niet aan hun pensioen toe zijn. Degenen die eigenlijk altijd al minder kans hadden op de arbeidsmarkt hebben het extra moeilijk; zoals alleenstaande moeders, mensen met een verstandelijke beperking, laagopgeleiden, allochtonen, verslaafden, mensen met psychische problematiek.

Hoe hou je iedereen betrokken en hoe kunnen zij naar vermogen bijdragen, zich te blijven ontwikkelen en hun maatschappelijke positie te verbeteren? En, hoe voorkom je dat een oplossing voor het ene probleem weer een ander veroorzaakt?

Concreet willen wij:

- Goede samenwerking tussen alle partijen die te maken hebben met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Topsalarissen bij organisaties die (gedeeltelijk) door de gemeente worden betaald zijn niet hoger dan de van der Knaap –norm.
- De gemeente betreft bij haar opdrachten en aanbesteding zoveel mogelijk de lokale ondernemers.
- Zoveel mogelijk mensen met een arbeidshandicap in dienst bij bedrijven die met en voor de gemeente werken.
- Zoveel mogelijk gebruik maken van kleinschalige sociale werkvoorzieningen (bijv. Zorgboerderijen).
- Verruim de mogelijkheden voor bezigheden die de eigenwaarde en de zelfredzaamheid vergroten.
- Werkelozen inzetten voor (vrijwillige) taken binnen de buurt en dorp. De ervaring is goed voor re- integratie in het arbeidsproces.
- Aansluiten bij talenten en mogelijkheden van mensen. Verplicht vrijwilligerswerk bestaat niet!
- Werkgelegenheid creëren door het opzetten van stadstuinbouw, aanleggen van stadsparken, reparatie winkels, aanbrengen van zonnepanelen.
- Aansturen op betaald werk; zo min mogelijk werken met behoud van uitkering.
- Sterken ondersteunen de zwakkeren met tips, praktische hulp, aanboren van hun netwerk .
- Kleinschalige ondernemers stimuleren tot het samenwerken met elkaar.
- Goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.
- Stabiele markt van lokale producten en diensten.
- Ouderen zijn geen kostenpost maar een belangrijke bron van kennis en (levens)ervaring.

Onderwijs en Jeugd

Om onze gemeente levensvatbaar en dynamisch te laten zijn moeten we jonge mensen aantrekken en zien te behouden. Goed onderwijs speelt daarbij een cruciale rol. Ede heeft het hele spectrum aan onderwijsaanbod binnen de gemeentegrenzen of net om de hoek.

Hierdoor biedt het een aantrekkelijk vestigingsgebied, wordt o.a. de koopkracht verhoogd, ondernemerszin gestimuleerd en stijgt het kennisniveau van de regio in zijn geheel.

De komende jaren wordt Jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente en wordt de Wet Passend Onderwijs ingevoerd.

Deze beide ontwikkelingen dienen goed op elkaar te worden afgestemd. De gemeente heeft hier een regisserende, faciliterende en controlerende rol.

Concreet willen wij:

Onderwijs

- Evenredige spreiding van onderwijsaanbod in de dorpen en buurten.
- Goed en veilig leerlingenvervoer en veilige routes.
- Voldoende goede en betaalbare huisvesting voor studenten.
- Bevorderen van natuureducatie voor basis- en middelbaar onderwijs. Zie: Natuur
- Crèches en buitenschoolse opvang (BSO) die de natuur, duurzaamheid en gezond leven centraal stellen.
- Minimaal 1 jaar lang een schooltuin voor elk kind op de basisschool, op een groene mooie locatie.
Elk kind leert daarmee waar voedsel vandaan komt en wat erbij komt kijken om het op je bord te krijgen.
- Actief stagebeleid voor scholieren en studenten.
Bedrijven worden aangemoedigd hieraan mee te werken
- Voorlichting (via scholen, clubs, buurthuizen) over seksuele diversiteit, pesten, racisme en discriminatie, leefstijl en relaties. Zie: Diversiteit en Integratie.
- Voor onderwijs bestemde geld uit het gemeentefonds gaat naar herstel en onderhoud van schoolgebouwen; een goede luchtkwaliteit is essentieel voor welbevinden en resultaten.
- Gezond voedselaanbod via schoolkantines en automaten.

Jeugd

- Iedere buurt één of meer speeltuintjes of speelweides voor (jonge) kinderen. Zie: Sport
Goed voor bewegen, buiten zijn en ontmoeting van kinderen en hun ouders.
- Meer (betaalbare, leuke en leerzame) zomeractiviteiten voor kinderen die niet met vakantie (kunnen) gaan.
- Rol en invloed van de Jongerenraad verbreden en versterken.

Cultuur en Sport

Cultuur en sport verbinden mensen. Je kunt er niet vroeg genoeg mee beginnen en er niet lang genoeg mee doorgaan! Iedereen heeft wel iets met muziek, theater, dans, schilderijen of doet actief (of passief!) aan sport. In vervoering of in het vuur van de strijd zijn we ineens heel erg één en lijken we verdacht veel op elkaar.

Cultureel erfgoed zorgt dat mensen weten waar ze vandaan komen, wat hun identiteit is. Het helpt het nieuwkomers om hun omgeving beter te begrijpen en geeft hen handvatten om mee te doen. Belangrijk is dus dat cultureel erfgoed in kaart wordt gebracht en wordt gekoesterd. Maar er moet ook genoeg ruimte zijn voor andere culturen, vernieuwing en tegendraadsheid.

Het accent leggen wij op de breedtesport; laagdrempelig en voor iedereen bereikbaar en betaalbaar. Sporten en bewegen in het algemeen zijn gezond voor lichaam en geest, verbroederen en bevorderen sociale emancipatie.

Concreet willen wij:

Cultuur

- Laagdrempelige cultuurpodia en expositieruimten; ruimte voor subculturen, experimenten en voor amateurkunst.
- Uitgaansgelegenheden voor en door jongeren; leegstand biedt vele mogelijkheden voor DE poptempel van de Veluwe
- Voor iedereen laagdrempelige toegang tot bibliotheekfuncties. Openingstijden sluiten aan op de behoeften van (potentiële) gebruikers. Zondagsopening is bespreekbaar.
- Borden met verwijzing naar de historie en naar de digitale canon van Ede.
- Wandel- en fietsroute over historisch wegennet rondom Ede.
- Geschiedenis en cultureel erfgoed op wijk -en dorpsniveau vastleggen.
- Wijken en dorpen krijgen een eigen cultuurbudget.
- Meer gebouwen een beschermde monumentenstatus.

Sport

- Wijken en dorpen zorgen samen met sportorganisaties voor voldoende speel- en sportvoorzieningen in hun omgeving.
- Meer 'speeldernissen' en miniparkjes in de buurt. Zie: Jeugd.
- Grond die (tijdelijk) braak ligt benutten als proeftuin voor alternatieve, sportieve invulling.
- Meer aandacht voor sport en handicap.
- Sport en natuur vaker combineren (zie: Hoge Veluwe Loop).
- Sport en bewegen koppelen aan gezonde voeding.

Zelfstandig in eigen omgeving

Mensen die vanwege ziekte of ouderdom langdurige zorg nodig hebben moeten zolang mogelijk zelfstandig en in hun eigen omgeving kunnen blijven. Door de veranderende wetgeving krijgen steeds minder mensen een indicatie om in een verzorgings- of verpleeghuis te worden opgenomen. Daarnaast past het bij de huidige tijdsgeest dat de autonomie, eigen kracht en waardigheid van mensen wordt gerespecteerd en in ere worden hersteld.

Om prettig zelfstandig te kunnen blijven wonen is nodig dat zorg en begeleiding op maat worden gegeven, passend bij de wensen en maatstaven van degene die het ontvangt. Complicerende factor is dat steeds meer ouderen geen familie of anderszins een netwerk hebben om op terug te vallen. Dit vergt creatieve oplossingen en inzet van iedereen; professionals, vrijwilligers, burens etc.

Concreet willen wij:

- Goede samenwerking tussen alle partijen die te maken hebben met ouderen en chronisch zieken.
- Loket voor mantelzorg in stadswinkel.
- Ouderen vroegtijdig betrekken bij de veranderingen die hen te wachten staan.
- Veelzijdig en flexibel aanbod van ondersteuning en zorg.
- (Openbare) voorzieningen zoveel mogelijk op loopafstand en goed (fysiek en financieel) toegankelijk.
- Trottoirs goed begaanbaar voor rolstoelen, rollators en kinderwagens.
- Multifunctionele faciliteiten: in dorpshuis- en winkel ook opvang en kleinschalige zorg.
- Stimuleren dat mensen samen gezond koken en eten.
- Betaalbare seniorenwoningen rond kleinschalige voorzieningen.
- Kleinschalige woonvormen in de vertrouwde wijk voor (dementerende) ouderen.
- Gerichte voorzieningen en verzorging voor mensen met een specifieke (culturele) achtergrond.
- Ouderen en jongeren samen laten participeren in het bedenken en uitvoeren van plannen.
- Combinatie kinderopvang, scholen en ouderen- voorzieningen in alle buurten.
- Extra aandacht en gerichte zorg voor kwetsbare groepen als verslaafden, asielzoekers, mensen met psychische problematiek.
- Voor wie het alleen niet redt is er kwalitatief goede opvang in een instelling.

Veiligheid

Eén van de belangrijkste voorwaarden voor mensen om goed te kunnen functioneren is dat ze zich veilig voelen. Daarmee bedoelen we veiligheid in brede zin: fysieke veiligheid (in huis, op straat, in openbare gebouwen en bij het uitgaan) maar ook psychische veiligheid. Verbale agressie, uitsluiting, eenzaamheid, financiële of andere problemen kunnen het leven voor iemand heel onveilig maken. De gemeente heeft hierin een grote faciliterende, uitvoerende en controlerende rol maar burgers kunnen ook zelf een bijdrage leveren.

Wij leggen het accent op preventie. Handhaving en bestraffen zijn soms noodzakelijk maar voorkomen blijft beter dan genezen.

Concreet willen wij:

- Mogelijke risicogroepen definiëren, in beeld hebben en adequaat begeleiden.
- Aandacht op wijk- en stedelijk niveau voor huiselijk geweld middels rapportages, voorlichting en themabijeenkomsten. Zie: Diversiteit en Integratie
- Per buurt een veiligheidsambassadeur en/of buurtpreventie teams; wijkregisseur en wijkagent hebben een ondersteunende rol.
- Iedere wijk en dorp een jaarlijkse schouw ; controle op fysieke ruimte en op gevoel van welzijn en veiligheid.
- Meer en zuiniger (sensor) verlichting binnen en buiten de bebouwde kom.
- Openbare toiletten ter voorkoming van wildplassen. Ook fijn voor toeristen en winkelend publiek in het algemeen!
- Coffeeshops blijven onder bepaalde condities en op vaste tijden open; afstemming met direct omwonenden. Onderzoek doen naar juridische basis voor het regelen van leveranties.

PROGRESSIEF

We moeten minder vergaderen en meer in gesprek. Nieuwe media inzetten voor directe, korte lijnen met de burgers. Pioniers opzoeken en ondersteunen, door belemmeringen (geen beschikbare ruimte, teveel regelgeving) weg te nemen. Vernieuwing komt van onderop!

De overheid is er voor de burger en niet andersom!

Beleid moet duidelijk en acceptabel zijn. Daarbij helpt het als je als burger serieus genomen wordt.

Wij geloven in de kracht van het verschil. Iedereen is anders en heeft het recht om dit uit te dragen.

We gaan ontspannen om met culturele, etnische en religieuze verscheidenheid.

Wij kiezen voor een open samenleving en voor een nuchtere benadering.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is in Ede nog teveel beperkt tot informeren en tot het overhevelen van taken en verantwoordelijkheden.

Wij willen verder gaan en burgers echt invloed geven op zaken die hen (direct) aangaan. Actief Burgerschap maar niet als (verkapte) bezuinigingsmaatregel.

Een goed democratisch proces zorgt voor afgewogen, betere besluiten en rechtvaardiger beleid.

Concreet willen wij:

- Wijk- en Dorpsraden uitbouwen naar serieuze participatieorganen. Zij worden standaard vroegtijdig betrokken bij plannen die hun wijk of dorp aangaan. Zij brengen gevraagd en ongevraagd advies uit aan het College en de raad en kunnen de agenda mede bepalen.
- Wijk- en Dorpsraden worden ondersteund met geld en ruimte. Een eigen budget per wijk of dorp. Buurthuizen of andere ontmoetingsplekken zijn onmisbaar voor het organiseren van dialoog, samenwerking en verbinding.
- Raad en College doen een stapje terug en faciliteren in plaats van regisseren.
- Openheid over de stand van zaken binnen de gemeente. Informatie is makkelijk verkrijgbaar.
- Gemeente benut kennis en kunde van burgers en huurt niet overal dure bureaus voor in.
- Kulturhus - concept (een multifunctioneel gebouw waarin verschillende organisaties samenwerken) verspreiden en uitbouwen. Zo kunnen zorg dichtbij huis en onderlinge verbinding beter worden gerealiseerd en wordt de vitaliteit in dorpen en wijken bevorderd.
- Buurt regelt zelf wat zij kan en wil op het terrein van groen, openbare ruimte, veiligheid en kleinschalige zorg.
- Integrale aanpak van poeppoverlast (honden, katten, paarden); samenwerking tussen gemeente, eigenaren, dierenartsen etc.

Diversiteit en Integratie

Diversiteit maakt een maatschappij aantrekkelijk en sterk. Het leidt tot sociale en economische ontwikkeling doordat mensen en bedrijven aangetrokken worden door een open klimaat met veel verschillende invloeden.

Iedereen heeft dezelfde rechten en plichten ongeacht geslacht, afkomst, religie, seksuele geaardheid of gezondheidstoestand. Iedereen moet kunnen zijn en uitdragen wie hij of zij is, zolang dit niet de vrijheid van een ander belemmert.

Belediging, achterstelling of uitsluiting op grond van bepaalde kenmerken is onacceptabel. Erken en respecteer verschillen maar zoek ook naar de overeenkomsten. De gemeente speelt een belangrijke rol bij het stellen en handhaven van regels, bij het bemiddelen tussen groepen of individuen en bij het bevorderen van het wederzijdse begrip. Maar samenleven begint bij jezelf!

Concreet willen wij:

- Grotere diversiteit in het publieke domein.
- Gelijke kansen bij re-integratie trajecten.
- Blijven ondersteunen van het minderhedenbeleid.
- Jaarlijks een serie thema- bijeenkomsten over diversiteit.
- Bij kunstaankopen, evenementen en initiatieven letten en sturen op diversiteit.
- Samenwerking tussen verschillende culturen stimuleren.
- Scholen zijn zoveel mogelijk een afspiegeling van de buurt en de gemeenschap.
- Voorzieningen voor jongeren, studenten, ouderen, homoseksuelen, mensen met een bepaalde etnische of religieuze achtergrond. Mogelijkheid bieden om met gelijkgestemden bijeen te zijn en eigen cultuur en identiteit te beleven.
- Voorlichting aan jeugd (via scholen, clubs, buurthuizen) over diversiteit en acceptatie. Zie: Onderwijs